

DECIZIE

07 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecătorii: Ion Druță, Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de reprezentantul debitorului insolubil societatea cu răspundere limitată „Moldagrocon”, Valeriu Duca împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2017,

adoptată în cadrul procedurii de insolabilitate a societății cu răspundere limitată „Moldagrocon”, cu privire la intentarea procedurii de restructurare și intrarea în procedura falimentului,

c o n s t a ț ă

La 17 februarie 2016, banca comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni a depus cerere introductivă privind intentarea procesului de insolabilitate față de societatea cu răspundere limitată „Moldagrocon” (vol. I, f.d. 2 recto-verso).

Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 22 februarie 2016, a admis spre examinare cererea introductivă depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA, a aplicat măsuri de asigurare în vederea prevenirii modificării stării în care se aflau bunurile debitorului în perioada de până la intentarea procedurii de insolabilitate și la desemnat în calitate de administrator provizoriu al SRL „Moldagrocon” pe Nacu Anatolie (vol. I, f.d. 1 recto-verso).

Curtea de Apel Chișinău, prin hotărârea din 02 iunie 2016, a admis cererea introductivă, a constatat insolabilitatea SRL „Moldagrocon”, a intentat procesul de insolabilitate față de aceasta, a ridicat dreptul lui Valeriu Duca de administrare a SRL „Moldagrocon” și a desemnat în calitate de administrator al insolabilității administratorul autorizat Anatolie Nacu (vol. I, f.d. 9-10 recto-verso).

Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 25 august 2016, l-a desemnat pe Valeriu Duca în calitate de reprezentant al SRL „Moldagrocon” (vol. III, f.d. 11 recto-verso).

Prin procesul-verbal nr.2 al adunării generale a creditorilor SRL „Moldagrocon”, în proces de insolabilitate din 31 iulie 2017 s-a propus: 1) intentarea procedurii de restructurare a debitorului; 2) intentarea procedurii falimentului față de SRL „Moldagrocon”; 3) desemnarea în calitate de lichidator – administratorul autorizat Nacu Anatolie (vol. II, f.d. 109-113 recto-verso, 114-115 recto-verso).

La 08 august 2017, reprezentantul debitorului insolubil SRL „Moldagrocon”, Valeriu Duca a depus cerere cu privire la anularea hotărârii adunării generale a creditorilor SRL „Moldagrocon” din 31 iulie 2017 (vol. II, f.d. 120 recto-verso).

Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 24 noiembrie 2017 a trecut la procedura de faliment în vederea lichidării SRL „Moldagrocon” și distribuirii produsului rezultat și a investit în funcția de lichidator al SRL „Moldagrocon”, administratorul autorizat Anatolie Nacu (vol. II, vol. 200 recto-verso).

În susținerea poziției sale, instanța de insolabilitate a reținut dispozițiile art. 5 alin. (4), art. 114 alin. (5) și (9), art. 115 alin. (1) lit. e) și alin. (2) din Legea insolabilității.

La 10 ianuarie 2018, reprezentantul debitorului insolubil SRL „Moldagrocon”, Valeriu Duca a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2017, solicitând repunerea în termen a recursului, admiterea recursului, casarea încheierii recurate, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, pentru înlăturarea erorilor judiciare admise (vol. II, f.d. 226-228; vol. III, f.d. 6-8).

În motivarea recursului menționează că, la 08 august 2017 a depus cerere cu privire la anularea hotărârii adunării generale a creditorilor SRL „Moldagrocon” din 31 iulie 2017, care nu a fost examinată în interiorul termenului legal prevăzut de art.59 alin. (2) din Legea insolabilității.

În acest sens, opinează că, instanța de insolabilitate nu putea confirma hotărârea adunării generale a creditorilor prin care s-a propus intentarea procedurii de restructurare și intrarea în procedura falimentului a debitorului insolubil SRL „Moldagrocon”, până nu va examina contestația reprezentantului debitorului împotriva acestei hotărâri.

La fel, susține că chestiunea cu privire la intentarea procedurii de restructurare și intrarea în procedura falimentului a debitorului se examinează în ședință de judecată, cu înștiințarea părților și nicidecum unipersonal, cum a procedat instanța de insolabilitate. Consideră că, întru respectarea principiilor bunei-credințe, legalității și a unui proces echitabil, chestiunea cu privire la intrarea în procedura falimentului a debitorului insolubil urmează a fi soluționată în ședință de judecată și în prezența părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de reprezentantul debitorului insolubil SRL „Moldagrocon”, Valeriu Duca urmează a fi admis, casată încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2017, cu restituirea cauzei spre rejudecare, din următoarele motive.

Primordial, Colegiul decelează că în conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 8 alin. (1) din Legea insolabilității, hotărârile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii

evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Coroborând dispozițiile art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței cu art. 111 alin.(3) din Codul de procedură civilă și regulile de declarare a recursului consemnate în Capitolului XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs consideră că, în speță, termenul de demarare a căii de atac începe să curgă în ziua imediat următoare datei comunicării încheierii judecătorești.

Prin urmare, Colegiul consideră recursul ca fiind declarat în termen, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul comunicării recurentului încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2017 pentru a determina respectarea termenului legal de declarare a recursului, iar cererea de recurs a fost predată oficiului poștal la 09 ianuarie 2018 (vol. II, f.d. 225, 226-228; vol. III, f.d. 13, 6-8), fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe plic.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Verificând legalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2017 prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul constată că actul judecătoresc a fost emis cu încălcarea normelor de drept material și procedural incidente speței.

Conforma art. 114 alin. (5) din Legea insolvenței, la adunarea de raportare, creditorii pun în discuție raportul administratorului insolvenței și adoptă, în modul stabilit la art. 57, una din următoarele hotărâri: a) de intentare a procedurii de restructurare a debitorului; b) de intentare a procedurii falimentului.

Aderent, alineatul (7) al aceluiași articol prescrie că, în cazul în care adunarea creditorilor de raportare hotărăște restructurarea debitorului, hotărârea se confirmă în cel mult 5 zile de către instanța de insolvență, care, prin încheiere motivată, dispune intentarea procedurii de restructurare și stabilește un termen, de cel mult 30 de zile de la emiterea încheierii, de propunere a planului procedurii de restructurare.

Din materialele cauzei rezultă indubitabil că, prin procesul-verbal nr. 2 al adunării generale a creditorilor SRL „Moldagrocon”, în proces de insolvență, din 31 iulie 2017 s-a propus: 1) intentarea procedurii de restructurare a debitorului; 2) intentarea procedurii falimentului față de SRL „Moldagrocon”; și 3) a propune instanței de insolvență desemnarea în calitate de lichidator – administratorul autorizat Nacu Anatolie (vol. II, f.d. 109-113 recto-verso, 114-115 recto-verso).

Succesiv, la 08 august 2017, reprezentantul debitorului SRL „Moldagrocon”, în proces de insolvență, Valeriu Duca a depus în instanța de insolvență cerere în temeiul art. 59 din Legea insolvenței, prin care a solicitat anularea hotărârii adunării generale a creditorilor SRL „Moldagrocon” din 31 iulie 2017 (vol.II, f.d.120 recto-verso).

Se distinge că, în consolidarea cererii depuse, reprezentantul debitorului insolvent invocă încălcarea procedurii de convocare a adunării creditorilor (art.55 alin. (3) și (7) din Legea insolvenței); încălcarea procedurii de acceptare a reprezentantului creditorului Ana Lidvinschi de a participa la adunarea creditorilor (art. 56 alin. (4) din Legea insolvenței); și încălcarea procedurii de întocmire de către administrator a raportului (art. 108, 110, 111, 114 alin. (1), (4)-(9) din Legea insolvenței). De asemenea, a opinat că debitorul a fost lipsit de posibilitatea de a prezenta planul procedurii de restructurare a persoanei juridice în conformitate cu

prevederile art. 188 alin. (1) din Legea insolvenței.

Subsecvent, materialele cauzei atestă că examinarea cererii reprezentantului debitorului SRL „Moldagrocon”, în proces de insolvență, Valeriu Duca cu privire la anularea hotărârii adunării generale a creditorilor SRL „Moldagrocon” din 31 iulie 2017 a fost fixată pentru data de 07 decembrie 2017, ora 16.00 (vol. II, f.d. 136 verso).

În acest sens, art. 59 alin. (2) din Legea insolvenței statuează că, cererea cu privire la anularea hotărârii adunării creditorilor se depune la dosarul cauzei în termen de 5 zile calendaristice de la data luării cunoștinței de procesul-verbal al adunării creditorilor și se soluționează în ședință publică în cel mult 10 zile lucrătoare, cu citarea celui care a introdus cererea, a administratorului insolvenței/lichidatorului și a președintelui adunării creditorilor.

Însă, distinct circumstanțelor relevate și textelor legale precitate, instanța de insolvență, prin încheierea din 24 noiembrie 2017 a dispus trecerea la procedura de faliment în vederea lichidării SRL „Moldagrocon” și distribuirii produsului rezultat și a investit în funcția de lichidator al SRL „Moldagrocon”, administratorul autorizat Anatolie Nacu, fără a examina cererea reprezentantului debitorului SRL „Moldagrocon”, în proces de insolvență, Valeriu Duca cu privire la anularea hotărârii adunării generale a creditorilor SRL „Moldagrocon” din 31 iulie 2017 (vol.II, vol. 200 recto-verso).

În această ordine de idei, instanța de recurs apreciază ca fiind prematură soluția instanței inferioare cu privire la trecerea la procedura de faliment în vederea lichidării SRL „Moldagrocon”, or, în conformitate cu art. 115 alin. (1) din Legea insolvenței, instanța de insolvență decide prin încheiere intrarea imediată în faliment, dar nu mai târziu de 5 zile lucrătoare, în următoarele cazuri: a) debitorul nu și-a declarat intenția de a se restructura sau este decăzut din dreptul de a propune un plan al procedurii de restructurare, iar creditorii nu cer restructurarea lui; b) niciunul dintre participanții la procedură nu a propus un plan al procedurii de restructurare, în condițiile și termenele stabilite de prezenta lege, sau niciunul dintre planurile propuse nu a fost acceptat și confirmat; c) debitorul și-a declarat intenția de a se restructura, dar nu a propus în termen un plan de restructurare ori planul lui nu a fost acceptat și confirmat; d) obligațiile de plată și celelalte sarcini asumate nu sînt îndeplinite în condițiile stipulate în planul confirmat sau activitatea debitorului desfășurată pe parcursul restructurării aduce pierderi masei debitoare; e) adunarea creditorilor a aprobat raportul administratorului insolvenței în care se propune intrarea debitorului în faliment.

La caz, Colegiul vădește că instanța de insolvență, aplicând dispozițiile art.115 alin. (1) lit. e) din Legea insolvenței, nu a supus unei aprecieri multiaspectuale circumstanțele importante pentru soluționarea justă a chestiunii cu privire la intrarea în faliment a debitorului SRL „Moldagrocon” și nu a supus unei aprecieri faptul că reprezentantul debitorului insolvent și-a manifestat, în interiorul termenului legal, dezacordul cu hotărârea adunării creditorilor depunând în acest sens, la 08 august 2017, cerere în temeiul art. 59 din Legea insolvenței, prin care a solicitat anularea hotărârii adunării generale a creditorilor SRL „Moldagrocon” din 31 iulie 2017.

Colegiul opinează că instanța de insolvență nu putea decide intrarea în faliment a debitorului SRL „Moldagrocon” în baza hotărârii adunării generale a

creditorilor din 31 iulie 2017, odată ce această hotărâre a fost contestată de către reprezentantul debitorului, și înainte de a soluționa cererea de anulare a hotărârii. Aceste chestiuni urmau a fi examinate concomitent, deoarece sunt într-o conexiune foarte strânsă pentru că au același obiect, și anume posibilitatea intrării în faliment a debitorului insolubil SRL „Moldagrocon”.

Prin urmare, până a se expune asupra intrării în faliment a debitorului SRL „Moldagrocon” în baza hotărârii adunării generale a creditorilor din 31 iulie 2017, instanța de insolabilitate avea obligația pozitivă de a examina cererea depusă de reprezentantul SRL „Moldagrocon”, Valeriu Duca în temeiul art. 59 din Legea insolabilității, cu privire la anularea hotărârii adunării generale a creditorilor SRL „Moldagrocon” din 31 iulie 2017.

În altă ordine de idei, analizând memoriul actului de dispoziție supus examenului legalității, instanța de recurs remarcă faptul că, instanța de insolabilitate a dispus examinarea chestiunii cu privire la intrarea în faliment a debitorului SRL „Moldagrocon” în mod unipersonal de către judecător, fără înștiințarea participanților la proces.

Articolul 5 din Legea insolabilității prescrie în alineatul (4) că, încheierile judecătorești pot fi adoptate și fără citarea părților dacă prezenta lege nu prevede altfel în mod expres.

Însă, distinct normei precitate, art. 59 alin. (2) din aceeași lege statuează că cererea privind anularea hotărârilor adunării creditorilor [...] se soluționează în ședință publică în cel mult 10 zile lucrătoare, cu citarea celui care a introdus cererea, a administratorului insolabilității/lichidatorului și a președintelui adunării creditorilor.

Deci, instanța de recurs conchide că, prin examinarea unipersonal de către judecător, și nu în ședință de judecată publică a chestiunii cu privire la intrarea în faliment a debitorului SRL „Moldagrocon”, procesul a fost lipsit de faza dezbaterilor judiciare, astfel încât lipsind caracterul contradictoriu al procesului. Prin urmare, reprezentantului debitorului i s-a adus o violare a principiului contradictorialității părților în proces, or, în conformitate cu art. 26 alin. (2) din Codul de procedură civilă, contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Astfel, reprezentantul debitorului insolubil SRL „Moldagrocon”, Valeriu Duca a fost lipsit de posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces cu privire la intrarea în faliment a debitorului SRL „Moldagrocon”, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii acestei poziții, de a-și expune opinia asupra problemei examinate și de a-și expune punctul de vedere asupra acesteia.

Corelând ipotezele relevate, Colegiul apreciază încheierea recurată ca fiind neîntemeiată, dictată de concluzii nemotivate și care nu cuprinde memoriul care în final a format convingerea instanței de insolabilitate cu privire la soluția pronunțată, aceasta rezumându-se la convingeri neexplicite, neanalizate și apreciate superficial.

Instanța de recurs învederează că, motivarea este un element esențial al hotărârii judecătorești, o puternică garanție a imparțialității judecătorului și a calității actului

de justiție, precum și o premisă a exercitării corespunzătoare de către instanța superioară a atribuțiilor de control judiciar de legalitate și temeinicie. Obligativitatea motivării hotărârilor judecătorești constituie o condiție a procesului echitabil, exigență a art. 239 din Codul de procedură civilă și art. 6 alin. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (*Hirvisaari împotriva Finlande*).

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6 §1 din CEDO (*Hiro Balani vs. Spania*).

CtEDO în practica sa constantă a menționat că, dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 §1 din Convenție, include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor. Întrucât Convenția nu are drept scop garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective (*Artico împotriva Italiei*), acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt în mod real ascultate, adică în mod corect examinate de către instanța sesizată. Altfel spus, art. 6 implică mai ales în sarcina instanței obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia relevanța (*Perez împotriva Franței, Van der Hurk împotriva Olandei*).

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce în speță lipsește.

Or, principiul procesului echitabil reclamă că hotărârea să fie motivată, justițiabilul având posibilitatea să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevedea o cale de atac împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare, punând în pericol dreptul la un proces echitabil (*Kaufland împotriva Belgiei*).

Instanța de recurs notează că, nemotivarea unei hotărâri judecătorești echivalează practic cu soluționarea procesului fără a intra în fondul acțiunii, fapt ce justifică casarea actului de dispoziție recurat, cu trimiterea pricinii spre rejudecare.

Din considerentele menționate supra și având în vedere că, instanța de insolvență a emis o încheiere dictată pe cercetarea superficială a suportului probator și concluzii nemotivate, precum și interpretare eronată a normelor de drept material și procedural, iar lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, completul specializat pentru examinarea litigiilor ce țin de aplicarea Legii insolvenței din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității admiterii recursului declarat de reprezentantul debitorului insolubil societatea cu răspundere limitată „Moldagrocon”, Valeriu Duca, casării încheierii Curții de Apel Chișinău din

24 noiembrie 2017, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată.

La rejudecarea pricinii, instanța inferioară urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina să emită o soluție legală și întemeiată cu respectarea drepturilor procedurale ale părților.

În conformitate cu art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței, art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea litigiilor ce țin de aplicarea Legii insolvenței din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

A admite recursul declarat de reprezentantul debitorului insolubil societatea cu răspundere limitată „Moldagrocon”, Valeriu Duca.

A casa integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2017, adoptată în cadrul procedurii de insolvență a societății cu răspundere limitată „Moldagrocon”, cu privire la intentarea procedurii de restructurare și intrarea în procedura falimentului, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Iurie Bejenaru